

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 18. Necessitas, officium & obligatio Patrinatorum in Baptismo
adhibendorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

repondit apud Natalem Alexandrum to. 2. Theol. Dogm. & Moral. l. 2. de Bapt. pag. 461.

Collige 4°. baptizatos ab obfetricibus, probate vite, baptizandi peritis, non esse ordinariè rebaptizandos, maxime si duæ vel tres matronæ, fimiliter de necessariis instruetæ, testantur se adfuisse, curiosè ad omnia attendisse, debitamque materiam, & formam, ut oportet, adhibitam fuisse. Tunc enim nulla est probabilis ratio dubitandi. Et Catechismus Romanus p. 2. de Sac. Bapt. §. 43. meritò improbat eorum morem, qui quamvis exploratum habeant, domi Sacramentum administratum esse, tamen sacram abluionem, in Ecclesia, adhibita solemnè ceremoniâ, cum adjuvante, repetere non dubitant. Quod quidem sine sacrilegio facere non possunt, & eam maculam suscipiunt, quam divinarum verum Scriptores irregulartatem vocant. Nam ea Baptismi forma Alexandri Papæ auctoritate in illis tantum permittitur, de quibus, re diligenter perquisitâ, dubium relinquatur, an Baptismum ritè susceperint. Aliter verò inquam fas est, etiam cum adunctione, alieni ritum administrare. Videri potest Natalis Alexander loco citato pag. 453. ubi idipsum firmat ex S. Carolo Borromæo.

Examinet ergo diligentissimè Parochi (sunt Constitutiones Synodales Constantienses p. 1. tit. 6. n. 4.) aut eorum socii, obfetrices, vel alios qui infantem aliquem baptizaverint, an, quomodo, quibus verbis, & formâ, quâ materia & aquâ, & cum qua intentione baptizaverint. Quod si debitam materiam, formam, & Ecclesie institutionem adfuisse cognoverint, Baptismum minimè repetant.

Itaque vituperabilis consuetudo quorundam (ait Estitus in 4. dist. 4. §. 15.) qui passim & sine discrimine infantes, ab obfetricibus propter vitæ periculum baptizatos, sub conditione baptizant, non aliam dubitandis causis habentes, quàm quòd muliercula fortè vel intentione deficiente, vel in verbis preferendis hallucinari poterit, cum tamen obfetrici interrogata referat se ritè totum ministerium pergerisse. Contra quem abusum graviter scribunt Dominicus Soto, Victoria, &c. Quibus Doctores communiter subscribunt, & cum ipsis Jacobus Marchantius Candelabri Myliciter. 2. ubi sic: Postquam ego examinavi diligenter obfetricem in presentia mulierum, si invenio eam ritè formam scire, & pronuntiasse, adhibita simul ab ipsa aquâ, & hoc ipsum presentes illa mulieres dicant se sub juramento id audere offerere, nec tumultuariè quidquam factum, non rebaptizo. Quia & nostrum Manuale Leonense ordinat non rebaptizandum.

Quia tamen in Dicecesibus Mechliniensi & Iprensi in Belgio, Augustana, Passaviensi, Curienti in Germania, &c. Ritualia statuant rebaptizandos, ab obfetricibus baptizatos, nisi in casu specialiter specialiter coniter omnia ritè peracta fuisse (atque ita sentiunt Molanus tr. 4. conclus. 2. n. 28. Adamus Opatovius apud Dianam loco citato, Farvacius supra perit. 5. Ludovicus Scildere tr. 6. de princip. conf. c. 2. n. 4.) Marchantius resol. pastoral. tr. 2. c. 5. n. 2. rectè ait, culpandos non esse Parochos hac in re prætercantes statuta suæ Dicecesis.

Patet etiam particularem esse rationem dubitandi de valore Baptismi collati ab obfetrice venetica: quia cum tales sint jurata mancipia diaboli, nec dubium quin diaboli eas potentissimè infliget ad perdendam infantes recens natos, & ipse, jussu diaboli, omnibus (præsertim innocentiibus) nocere soleant, quantum possunt: dubium rationabile est, an jubente, vel infligante diabolo, invalidè non baptizaverint, nisi speciatim occurrant circumstantiæ, quæ rationabile debum elidant. Videri potest Gobat à num. 683. ad 690. Qui etiam n. 412. existimat, rebaptizantem in du-

Tom. III.

bio, etiam irrationabili, non incurrere irregulartatem: utpote latam solùm in rebaptizantes scienter.

CAPUT XVIII.

Necessitas, officium & obligatio Patrinorum in Baptismo adhibendorum.

Descendum (ait S. Thomas q. 67. a. 7.) quòd spiritualis regeneratio, quæ fit per Baptismum, assimilatur quodammodo generationi carnali. In generatione autem carnali parvulus nuper natus videtur nutrice & pedagogo. Unde & in spirituali generatione Baptismi requiritur aliquis, qui fungatur vice nutrice & pedagogi, informando & instruendo eum, quasi novitum in fide, de his quæ pertinent ad fidem, & vitam christianam. His verbis S. Doctor explicat necessitatem, officiumque Patris, inde dicti, quòd fit veluti Pater spiritualis. Vocatur & fidejussor cap. vos ante de Consecr. dist. 4. sponsor à Tertulliano l. de Bapt. c. 18. (quòd utique pro infante id per se non valente, fidejubeat, & spondeat, ut infra) fidei doctor ab Augustino epist. 23. Solliciti proinde Patris esse debent (ait S. Carolus Borromæus act. p. 4. tit. offic. Concionat.) ut quos in baptismo susceperunt fidei Christianæ rudimentis, sanctarum virtutum officis, quibus ad salutem vitam munitur, ritè instruant. Meminerit ergo Patris angelicæ doctrinæ q. 67. a. 8. Unusquisque obligatur ad exequendum officium quod accepit. Dicitur est autem, quòd ille qui accipit aliquem de sacro fonte, assumit sibi officium pedagogi. Et idè obligatur ad habendam curam de illo.

Necessitas autem, seu obligatio adhibendi Patrinum in Baptismo, certa est ex pluribus canonibus 30. q. 1. & 3. necnon ex Tridentino sess. 24. de reform. matrim. c. 2. ubi sic: Unus tantum, sive vir, sive mulier (juxta sacrorum Canonum instituta) vel ad summum unus & una baptizatum de fonte suscipiant, inter quos & baptizatum ipsum, & illius patrem & matrem, necnon inter baptizantem & baptizatum, baptizati- que patrem & matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter ab eis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant, & cum vel eos tantum ad eum suscipiendum admittat, & in libro eorum nomina describat, doceatque eos quam cognationem contraxerint, ne ignorantia excusari valeant. Quòd si alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahant, &c.

Hinc Doctores communiter existimant, ad contrahendam hanc cognationem, veramque denominationem Patris, non sufficere assentientiam, sed necessarium esse, quòd actu teneat infantem dum actu abluatur, vel certè immediatè accipiat ipsum de manu baptizæ, ita ut commater non contrahat cognationem, si solùm infantem suscipiat de manibus compatris, uti S. Congregatio resolvit apud Joannem Gallenart ad sess. 24. c. 2. de reform. matrim. docentque Martinus Perez, Bonacina, Dicastillo disp. 7. de matrim. n. 23. & alii passim contra Sotum, Lopez & Sa, apud Sanchez l. 7. de matrim. disp. 36. n. 5.

Sufficit tamen quòd Patris infantem teneat, & è fonte levat per procuratorem ad id à se constitutum. Tunc enim verè est Patris, non procurator: utpote non suo, sed ipsius nomine tenens & levans, prout ex declaratione S. Congregationis tradunt Caffro-Palao, Sanchez & Gobat, contra Tolerum, Vivaldum, Sotum & Lopez. Non licet autem Catholico hæreticum filii sui adhibere Patrinum. Tum quia idoneus non est ad

istud officium ritè obeundum, sive ad puerum instruendum in fide Catholica. Tum quia hæreticis interdicitur communicatio cum Catholicis in rebus sacris. Si quando ergo parentes, adhibere volentes Patrinum hæreticum, repelli nequeant, ob circumstantias difficiles, consultò Parochus imitabitur exemplam Germani Parochi, qui eum repellere non valens sine grandi incommodo, omnia pertinentia ad Patrinum omisit, baptizatumque infantem obsterici involvendum immediatè tradidit, per hoc efficiens quòd hæreticus non esset verè Patrinus.

240 Videri potest casus mirabilis apud Marchantium Candelabri Mystici tr. 2. lect. 6. ubi sic: *Relatione certà didici, in Britannia minori, in Diocesi Leonensi, inter Landernacum, & montem Relatum, vulgò Marlyeka, 1622. in Februario contigisse, quod sequitur. Cum puella baptizande Patrinus hæreticus adhibitus foret, illique vellet dare nomen, miraculosà loquelà infans, omnibus stupentibus, inclamavit: MARIA EST NOMEN MEUM. Unde nec Patrinus admittus fuit, nec nomen, quod optabat imponi: quandoquidem divinitus repudiari censeretur; atque hoc prodigio declararetur, Deo & Sanctis displicere adhibitionem Patrii hæretici, impositionemque nominis Sanctorum ab hoste Sanctorum.*

241 An autem Catholicus, rogatus ab hæretico, levare possit filium ipsius, baptizatum à Ministro hæretico? Negandum videtur cum Navarro, Azorio, Lessio, &c. Quia Catholicis licita non est communicatio cum hæreticis in sacris. Id tamen permittit Tannerus, Layman, Palao, &c. Permittit etiam doctissimus Boudartius hic tr. 2. §. 7. q. 3. in locis ubi Catholici hæreticis permixti vivunt. Quia optimè exercere potest officium Patrii, quod est suscipere baptizatum in instructionem & curam suam. Nec ipsi prohibitum est communicare cum hæreticis toleratis. Nec per hoc approbare censetur contemptum caeremoniarum Ecclesiæ, vel errores hæreticorum; imò potius impedire ne per Patrinum hæreticum id fiat cum majori Ecclesiæ contemptu, majori damno spiritali infantis, quem Patrinus hæreticus instruet in fide contraria doctrinæ Ecclesiæ.

CAPUT XIX.

Obligatio baptizatorum ad servanda promissa baptismalia.

242 Omnibus fidelibus studendum est (inquit Concil. VI. Parisiense l. 1. c. 9.) ut pactionis & sponsionis, quam cum Deo in baptisate fecerunt, semper memores existant, caveantque, ne quibuslibet vitiorum sordibus se maculantes, non solum eundem sibi reaccendant ignem, verum etiam immundum spiritum, à se tempore baptismatis expulsum, cum septenario demonum numero sibi addito, ad se quoquo modo redire faciant, fiansque illis, ut Dominus ait, novissima pejora prioribus.

Et S. Carolus Borromæus actor. Eccles. Mediol. p. 4. tit. Ordo Baptismi parvul. sic habet: Post solitam renuntiationem, quâ baptizatus renuntiat diabolo, & pompis ejus, & omnibus operibus ejus, Parochus illum admonet, & contestatur, dicens: Memor esto sermonis tui, & nunquam tibi excidat tue series cautionis. Patrinus: memor ero.

244 Proinde valde periculosum est, & à Religione Christiana alienum (pegit Concilium Parisiense VI. loco citato) quòd post tanti doni perceptionem, nunquique fidelis, cum ad intelligibilem ætatem venit, mysterium baptismatis discere, & intelligere negligat, atque eo intellecto, secundum illud vivere non satagit. Quòd periculum, & ad negligentiam pertinere Sacerdosum, qui id solerter debent

annuntiare, & ad auctoritatem incertam, qui hoc intelligere, & adimplere parvipendant, nulli dubium est.

Et S. Carolus Borromæus loco pariter relato tit. Concion. offic. Concionator in doctrina de Baptismo, depravatum vite morem fidelium exagiet, qui, contra quam in Baptismo sponderunt, vivunt, & carni, & mando, pompisque ejus, & satana, atque illius operibus: Deo autem mortui sint, &c.

245 Quòd quàm iniquum sit, intellige ex his verbis Catechismi Romani p. 1. in explicatione secundi articuli Symboli Apostolici n. 13. *Æquum est nos ipsos, non sectis ac mancipia Redemptori nostro ac Domino addicere & consecrare. Et quidem cum Baptismo initiaremur, ante Ecclesiæ fores id profesti sumus. Declaravimus enim nos satana, & mundum renuntiare, & Jesu Christo totos nos tradere. Quòd si ut Christiana militiæ adscriberemur, iam sanctà & solemni professione nos ipsos Domino nostro devovimus: quo supplicio digni erimus, si, postquam Ecclesiam ingressi sumus; Dei voluntatem & leges cognovimus; postquam Sacramentorum gratiam percipimus; ex mundi & diaboli præceptis vixerimus, perinde ac si, cum Baptismo abluti sumus, mundo & diabolo, non Christo Domino ac Redemptori nomen dedissemus.*

Idem diù antè dixerat Concilium Constantino-politanum quinquagesimum can. 86. *Qui Christum per Baptisum induerunt, ejus in carne vite agende rationem imitari profesti sunt.*

Et ante Concilium quinquagesimum Augustinus epist. 59. ad Paulin. q. 5. baptismalem promissionem vocat: *votum nostrum magnum, quo nos vovimus in Christo esse mansuros, aique in compage corporis Christi.* Unde l. 4. de Symbolo ad Catechum. *Diabolo vos renuntiare profesti estis, in qua professione non hominibus, sed Deo & Angelis ejus conscribentibus, dixistis: Renuntio. Renuntiate non solum vocibus, sed etiam moribus... Scitote vos cum calido, antiquo veteris inimico suscepisse certamen: non in vobis post renuntiationem inveniat opera sua... Deprehenderit enim & detegris Christiane, quando aliud agit, & aliud profiteris, fidelis in nomine, aliud demonstrans in opere, non tenens promissionis tue fidem... Quid tibi cum pompis diaboli, amator Christi? Noli te fallere: odit enim tales Deus, nec inter suos deputat professores, quos cernit via suæ desertores.*

Et ante Augustinum Hieronymus in cap. 6. 249 Amos. *In mysteriis primum renuntiamus, & qui in occidente est, nobisque moritur cum peccatis, & sic versus orientem pactum inimus cum Sole justitiæ, & sic nos ei servituros promittimus.*

Et ante Hieronymum Ambrosius l. 1. de Sacram. c. 2. *Venimus ad fontem, ingressus es... occurrit tibi Levita, occurrit Presbyter, unctus es quasi Athleta Christi... Quando te interrogavit: Abrenuntias diabolo, & operibus ejus? Quid respondisti? Abrenuntio. Abrenuntias sæculo, & voluptatibus ejus? Quid respondisti? Abrenuntio. Memor esto sermonis tui, & nunquam tibi excidat tue series cautionis. Si chirographum homini dederis, teneris obnoxius... & reluctanter te pænerator adstringit: si recusas, vadis ad iudicium, atque illic tuâ cautione convinceris. Ubi promiseris condidera, vel quibus promiseris. Levitam vidisti: sed Minister est Christi... Ergo chirographum teneris non in terra, sed in celo... Ergo abrenuntias mundo, abrenuntias sæculo: esto sollicitus. Qui pecuniam debet, semper cautionem suam considerat. Et tu, qui fidem debes Christo, fidem serva, quæ multo pretiosior quàm pecunia est... Et tu ergo semper recordare quòd promiseris. Si teneas promissionem tuam, tenebis & cautionem.*

Et ante Ambrosium Gregorius Nazianzenus 251